

MUDr. Hana Váňová

PRAKTICKÁ HOMEOPATIE

Využití dvanácti biochemických solí

MUDr. Hana Váňová

PRAKTICKÁ HOMEOPATIE

Využití dvanácti biochemických solí

Copyright © MUDr. Hana Váňová, 2016
© Grada Publishing, a. s., 2016

Odpovědná redaktorka Markéta Šlaufová
Korektura Barbora Srncová
Obálka, grafická úprava a sazba Jakub Karman, Art007

Vydala Grada Publishing, a. s. v Praze roku 2016
jako svou 6225. publikaci

Tisk FINIDR

Grada Publishing, a. s.,
U Průhonu 22, Praha 7

978-80-271-9204-5 (ePub)
978-80-271-9203-8 (pdf)
978-80-271-0109-2 (print)

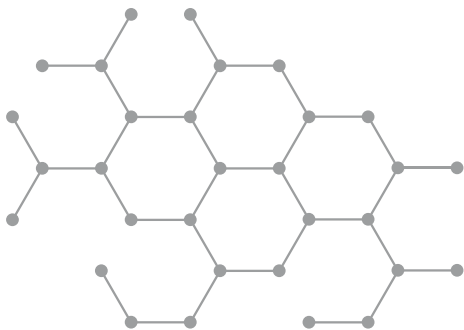
Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této knihy nesmí být reprodukována a šířena
v jakékoli podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele.*

*Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.*

*Děkuji manželovi, dětem a celé rodině za trpělivost a toleranci,
když jsem byla na nočních službách, víkendových přednáškách
a seminářích, a vy jste mě chtěli mít doma...*

*Děkuji všem svým pacientům, kteří mě více než 20 let každodenně
přesvědčují, že homeopatie je účinná léčebná metoda.*

MOTIVACE NA ÚVOD

Tělo je energetický celek tvořený buňkami, velký zdroj síly, který nemůžeme zbavit jeho energetického pramene. Biochemické soli jsou součástí tohoto souboru látek umožňujících buňkám, aby řádně fungovaly a nepoškozovaly se.

Každá z těchto malých buněk tvořících lidské tělo má svou vlastní funkci a zvláštní schopnosti.

Každý orgán a každá tělesná soustava je tvořena těmito buňkami. Jejich strukturu a zdravotní stav určuje nepatrné množství biochemických solí, které buňku vyživují. V tom tkví skutečné tajemství zdraví. Každý minerál či biochemická sůl jsou zásadně dobré pro určitý orgán, tkáň nebo část organismu. Každý má svůj účel a hraje důležitou roli; bez nich bychom nebyli zdraví. Jsme zcela závislí na jejich působení. Podobně jako elektrárny, které mají schopnost vyrábět energii, dělají to i biochemické látky uvnitř našeho těla den co den.

Použití biochemických solí v léčbě pomáhá překonat chemické nedostatky, reguluje hormonální a bioelektrické poruchy, a tím podporuje uzdravování i regeneraci organismu. Jako synergičtí činitelé pracují biochemické soli v kombinaci s jinými chemickými látkami v těle. Jako katalyzátory se podílí na metabolismu organických látek a funkci enzymů. Obnovují, revitalizují a přeměňují látky přijaté ze vzduchu a potravou v biotickou energii. Jsou zásadní součástí životních procesů.

*A právě o těch procesech to je. Tělo není strnulé jako socha: je proměnlivé, má dynamickou rovnováhu. Tedy jen samotné hodnocení laboratorních výsledků, sonografických a computerových nálezů mnohdy nestačí, přestože jsou to nesporně cenná vyšetření. **Každý dobrý lékař umí sledovat a hodnotit procesy.** Tato dovednost nepřijde sama od sebe a nenaučíme se ji jen z knih. Sama praxe a vzájemné sdílení nás každodenně učí.*

Tuto knihu jsem napsala právě z této potřeby sdílet svá pozorování o biochemických solích v mé praxi. Systém biochemických solí je jasný logický koncept odpovídající základním pravidlům patofyziologie, na němž si lze poměrně brzy osvojit komplexní přístup a homeopatickou metodu.

Musíme si uvědomit, stejně jako u jiných terapií, že nestačí se nazpaměť naučit popis 12 biochemických solí. Pokud chceme jít do hloubky nemocí, musíme nejprve uvážit, že je to osobní oblast každého člověka a že samotný symptom získá na významu, až když na něj pohlédneme v celém kontextu. Tělo od mysli ani mysl od těla nelze oddělit a je nutno připustit, že někde v hloubce jsou oba tyto systémy propojeny. Objevení neurotransmiterů dává postupně odpověď na otázku jak.

Byť je tělo systém nesmírně složitý, má své jasné zákonitosti a 12 biochemických solí a jejich správné fungování je jejich základem. Pochopení této skutečnosti mnohé zjednoduší a zpřístupní homeopatii běžné každodenní lékařské praxi.

*Budou-li každé buňce dostupné biochemické tkáňové soli, bude dobře fungovat metabolismus. To je podmínkou pro správné funkce ostatních systémů celé **centrální osy P-N-E-I**: P(psychika)-N(nervový systém)-E(endokrinní systém)-I(imunita). Tak dostává známé zprofanované heslo – ve zdravém těle zdravý duch – hlubší a logický smysl.*

Abyste si to ověřili, je potřeba tyto léky vyzkoušet v praxi. Jsem si jistá, že budete spokojeni a mnohdy velmi příjemně překvapeni.

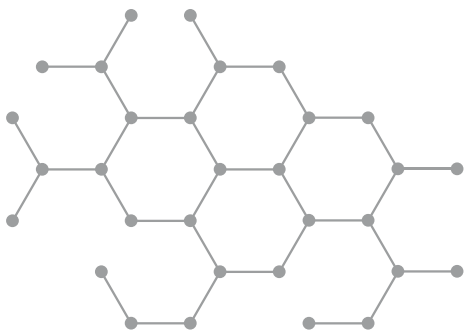
*Dnes žijeme v rychlé, poněkud povrchní době, zahlceni informacemi. Nepátráme po souvislostech – není čas. **Pokud neznáme souvislosti, těžko nacházíme systémová řešení.** Bez nich pak tratíme hodně prostředků i tak drahocenného času. Investice do studia biochemických solí i klinické homeopatie se vyplatí – naučí nás vidět*

i myslet systémově. To důležité pak poznáme na „první pohled“, což nám ve výsledku ušetří spoustu času. Budeme umět předvídat (ne věštit), protože budeme znát logické důsledky procesů. To nám neukáže sebelepší a sebedůmyslnější laboratorní vyšetření. Tak můžeme pacientům nabízet lepší prevenci a profylaxi a sami budeme mít větší radost z práce. To je velká odměna.

Tato skripta jsem napsala pro ty, kteří neztratili touhu po poznání až ke kořenům.

JSOU VELKOU NADĚJÍ.

Hana Váňová, Litovel

DVANÁCT BIOCHEMICKÝCH SOLÍ A PRINCIPY JEJICH POUŽITÍ V KLINICKÉ HOMEOPATII

Klinická homeopatie je terapeutická metoda založená na hlubším pochopení patofyziologických a psychosomatických souvislostí.

Často se v praxi stává, že i dobře vybraný terénní homeopatický lék nebo lék citlivého typu nefunguje tak rychle a přesně, jak bychom očekávali.

Obnovení činnosti organismu jako celku je totiž založeno na **principu dynamické rovnováhy** – je potřeba se zaměřit na celek i na jednotlivé části zároveň.

Člověk nemůže zůstat zdravý v případě, že minerální látky a ostatní složky výživy nejsou v dostatečném množství a na správném místě. A důležitější než množství je jejich použitelnost pro tělo.

O různých potravinových a minerálních doplncích už bylo shromážděno mnoho informací a víme, že škodlivý je jak jejich deficit, tak i nadbytek. Ani v odborných kruzích nejsou přesná pravidla pro jejich dávkování.

Celý metabolismus je velmi pečlivě řízený sofistikovaný systém napojený na centrální osu **P**(psychika)-**N**(nervový systém)-**E**(endokrinní systém)-**I**(imunita), ve kterém všechny složky působí sjednoceným způsobem.

Měli bychom tedy mít na paměti, že není nejdůležitější to, co jíme, ale to, co strávíme, a hlavně to, co dojde k buňce a jejím příslušným receptorům!

Minerální soli v našem těle

Ve všech živých bytostech se nacházejí anorganické molekuly – rozpuštěné, nebo v pevném stavu. Ty rozpustné ve vodě jsou **v podobě iontů** součástí vnitřního i vnějšího prostředí buňky.

Plní funkce obecného charakteru pro udržení homeostázy, nebo mají specifické úkoly (regulace aktivity enzymů, regulace pH, utvá-

ření elektrického potenciálu, regulace osmotického tlaku, udržení úrovně salinity a další).

Množství minerálních látek, které buňka obsahuje, je velmi malé. Fyziolog C. Schmid například prokázal, že množství chloridu draselného v jedné krvince odpovídá biliontině gramu, což je 10^{-12} .

Původ léčby pomocí minerálů

Mluvíme-li o původu této terapie, musíme zmínit jednu z nejvýznamnějších postav renesance – Paracelsa (1493–1541).

Byl první, kdo systematickým způsobem využíval k léčení minerální látky. Tato jeho technika léčení byla známá jako iatrochemie. Podstatou metody je zjištění, že **biologická reakce vyvolaná léčivou bylinou je stejná, ať už se podává extrakt živých složek její samotné, nebo se rostlina spálí a následně se podává její popel.** Tak Paracelsus otevřel brány ke dvěma vědám spojeným s farmacií a medicínou, jimiž jsou biochemie a chemoterapie.

Používáním minerálních solí k léčení se zabýval i Hahnemann (1755–1843). Prováděl komplexní pokusy s vápenatými a draselnými solemi a považoval je za vynikající léčebné prostředky.

Nejsystematičtěji se ale této problematice věnoval jiný německý lékař, Hahnemannův současník, **Wilhelm Heinrich Schüssler** (1821–1898). Byl to hledač s vědeckým kritickým myšlením. Usiloval o takový systém léčení, který by byl účinný a vystačil s minimem léků. Jeho dlouhotrvající praktické výzkumy přinesly nové medicínské poznatky, pokrok ve fyziologii a lepší znalosti biochemických souvislostí.

Tuto metodu Schüssler pro sebe nazval biochemickou terapií.

Podle současných poznatků klinické homeopatie můžeme říci, že se jedná o PATOFYZIOLOGICKOU PODOBNOST, která má v některých klinických situacích přednost před individualitou pacienta.

Enzymatické a biochemické procesy jsou „standardizované“, není potřeba individualizovat.

Je dobře znám termín patoanatomická podobnost, kdy předepi-
sujeme konkrétní homeopatické léky podle charakteru postižení
orgánu, bez ohledu na individualitu. V rámci profylaxe je velmi
účinné předepsat podobným způsobem léky podle patofyziologic-
ké podobnosti.

Stabilizujeme tak funkčně poškozenou buňku dříve, než dojde
k její destrukci. To vytvoří dobrou základnu pro léky chronické-
ho způsobu reakce a léky citlivého typu. Je-li dobře stabilizován
organismus na buněčné metabolické úrovni, existují pro homeo-
patické léky „vyššího řádu“ lepší podmínky. Tento přístup se mi
velmi osvědčil u komplexních diagnóz, jako například metabolický
syndrom, chronický únavový syndrom, autoimunní zánětlivé pro-
cesy, alergie, ale i při léčení akutních atak. Působím již 30 let jako
praktický lékař a musím konstatovat, že stonání pacientů se změ-
nilo – výše uvedených civilizačních diagnóz přibývá. Pochopíme-
li, o jaké procesy se jedná, budeme je umět lépe léčit. Ve většině
případů je podstatou oxidační stres a poškození základních funkcí
buněk. Každá z těchto nemocí se většinou dlouho dopředu hlá-
sí nespecifickými funkčními potížemi, jako je např. bolest hlavy,
poruchy trávení, poruchy spánku, sterilní záněty se subfebriliemi
a různé psychosomatické symptomy. V klasické terapii pro ně ne-
máme vhodné řešení. Běžně předepisovaná analgetika, antipyreti-
ka, antibiotika a často i psychofarmaka mají jen přechodný efekt,
potlačují symptomy, ale nejdou ke kořenům příčiny a ve výsledku
tuto situaci ještě zhoršují. Taková léčba stírá homeopatické moda-
lity, takže se terénní lék a lék citlivého typu vybírá obtížně. A navíc,
pokud ho podáme, přivodí často mnoho eliminačních symptomů,
protože fyziologická funkce buněk je narušená.

Vezměme jen případ jednoduchého zánětu léčeného antibiotiky. V procesu léčení vznikají imunokomplexy, které se většinou usazují ve vazivové tkáni a lymfatickém systému. Aby došlo k dokonalé úzdavě organismu, je potřeba vyčistit lymfu a vazivo. Pokud to neuděláme, organismus sykotizuje.

Mnoho zátěžových látek vzniká při nadměrném stresu i fyzické zátěži. Zdravé tělo má fyziologické pochody, jak to řešit. Přetížený organismus už tuto automatickou schopnost ztrácí. V naší uspěchané civilizaci je mnoho lidí vystaveno chronickému stresu, a navíc se zhoršila kvalita potravin (obsahují mnoho aditiv). Díky tomu je přetížen celý metabolismus, dochází k překyselení tkání, což způsobuje celou kaskádu reakcí tak, aby byla zachována fyziologická hodnota pH krve. Součástí tohoto procesu je zvýšená spotřeba minerálních látek a narůstající nároky na regeneraci buněk. Pokud tuto regeneraci nepodpoříme, dochází k destrukci buněk a rychlejšímu rozvoji degenerativních změn. **Proto se změnilo stonání lidí. Principy homeopatie se naštěstí nezměnily. Aby homeopatické léky stále dobře fungovaly, je potřeba přizpůsobit strategii jejich předepisování.**

Z mého pohledu to znamená zařadit ve vhodných případech podle patofyziologické podobnosti do léčby biochemické tkáňové soli, které umožní lepší působení individualizovaných homeopatických léků.

Biochemické tkáňové soli dle mé zkušenosti zefektivní i ostatní terapii, jako např. léčbu antibiotiky i chemoterapeutiky.

Je i mnoho situací, kdy potřebujeme podpořit výstavbové funkce na buněčné úrovni (růst dětí, regenerace ve stáří – nejen osteoporóza, náročná životní období, sporty).

Zde je potřeba docenit genialitu doktora Schüsslera, který postupně pro zlepšení stavby a funkce tělesných tkání začal do své praxe

léky v podobě minerálních solí zavádět. Aby se o všem ujistil, dělal pokusy, při kterých nechával shořet různé tělesné tkáně, a dospěl k následujícímu důležitému shrnutí:

„Není kostí bez vápníku,
krve bez železa,
chrupavek bez křemíku,
ani slin bez chloridu draselného.“

Provedené analýzy popela ho tak přiměly k závěru, že naše tkáně mají rozdílný minerální základ, a odhalily, že poměr solí v popelu všech spálených tkání není vyšší než hodnoty na třetím, čtvrtém či pátém desetinném místě.

To ho přivedlo k myšlence, že **takto ředěné roztoky jsou buňkami asimilovány**. Jsou-li to fyziologické látky, mohou se snadno zapojit do metabolického cyklu. Absorpce je zaručena, protože buňka neodmítá látky tělu vlastní.

Schüssler zjistil, že při léčbě nemocí biochemickou metodou je podání malých dávek potřebné pro chemicko-fyziologickou rovnováhu organismu.

Například ve svém pojednání s názvem „**Zkrácená homeopatická léčba**“ (vydáno v r. 1873) píše: *„Jestliže se chystáte do krve vpravit síran sodný, nedělejte to formou koncentrovaného roztoku. To by vyvolalo pouze vodnatý průjem a látka by se tak vyloučila z těla. Naopak zředěný roztok této soli přechází z úst a hltanu přímo do krve a do mezibuněčných tekutin a díky své hygroskopické schopnosti přitahuje vodu z tkání a odvádí do žilní krve, čímž vyvolává velké vyměšování močí. **Příroda se projevuje v atomech. Potřebujeme pouze minimální množství.**“*

Já bych dnes uvedla spíše příklad s hořčíkem. Mnoho lidí má příznaky latentní tetanie, přestože pravidelně užívají hořčík ve váži-

telném množství. Situace se dramaticky pozitivně změní, podáme-li jim Magnesii phosphoricu 5 nebo 9CH, někdy i v kombinaci s jinými biochemickými solemi přesně podle patofyziologického kontextu.

Poruchy molekulárního pohybu, které jsou pro ztrátu správné funkce buněk typické, jsou příslušnou minerální solí odstraněny. Tímto se „odbrzdí“ bloky látkové výměny mezi buňkami a extracelulárními tkáněmi: buňky biologicko-biochemicky regenerují.

Schüssler originálním způsobem spojil tehdejší poznatky vědy o buňkách a minerálních solích se svým homeopatickým myšlením.

Jeho teorie dodnes nepotřebují podstatné korektury.

V dnešní době jsme konfrontováni s nadužíváním různých minerálů a potravinových doplňků, které významným způsobem zatěžují metabolismus našich pacientů.

Zařazení homeopaticky ředěných biochemických solí do každodenní praxe by byl proto velmi dobrý počin. Pro lékaře je to terapie logická, protože plně odpovídá znalostem o patofyziologii.

Víme, že pokud buňku zasáhne patogen, začne pracovat intenzivněji, tak, aby se ubránila dráždivému procesu. Důsledkem je ztráta minerálních látek a zdravá buňka se stává patologickou.

Podle výše uvedeného příkladu se síranem sodným máme jasnou odpověď, proč je účinný při úrazech hlavy – zabraňuje vzniku otoku mozku!

Jiným příkladem je stav trvalého stresu, při kterém se vyplavuje adrenalin. Stejně jako u mnohých chronických a degenerativních onemocnění se tento stav projevuje podobnými metabolickými a energetickými poruchami a ty vyvolávají v buňce následující stavy:

- nárůst sodíku uvnitř buňky
- pokles draslíku uvnitř buňky
- nárůst chloru a vápníku uvnitř buňky
- pokles vápníku uvnitř buňky
- pokles ATP se selháním sodno-draselné pumpy
- pokles glukózy a glykogenu uvnitř buňky
- nárůst kyseliny mléčné a pokles pH uvnitř buňky

Uvedené procesy změny elektrický potenciál membrán, tím se destabilizují proteiny. Dojde k nárůstu volné mezibuněčné tekutiny a k poškození buňky.

Život buňky a kvalita jejích funkcí závisí na rozdílu mezimembránového náboje. Pokud dojde k poklesu tohoto rozdílu, funkce buňky se změní a může dojít až k buněčné smrti:

- 60 mV – funkční poškození
- 35 mV – nádorová buňka
- 29 mV – buněčná smrt

To známe z fyziologie. Elektrická stabilita buňky závisí na tom, zda je buňka vyživována odpovídajícím způsobem, úměrně ke svým potřebám pro obnovení jak energetického, tak strukturálního stavu.

V tomto kontextu pak můžeme velmi dobře pochopit, proč *Kalium phosphoricum* je tak znamenitý „regenerační lék“ na mnoha úrovních.

Organismus potřebuje pro správnou buněčnou výživu komplexní organické sloučeniny stejně jako anorganické látky. Jejich množství může být velmi malé. Důležitá je jejich dostupnost.

12 anorganických (biochemických, tkáňových) solí vystupuje jako fyziologický funkční činitel organismu.

Když se nedostává některé soli, zabraňuje to buňkám asimilovat a využívat organické látky a dochází k různým funkčním poruchám.

Terapeutický přínos se neuskutečňuje mechanismem přímé náhrady, ale jako spouštěcí stimul, který umožňuje buňkám potřebnou absorpci anorganických solí obsažených v potravě (buněčná terapie).

Schüssler a jeho následovníci si byli vědomi toho, že jejich biochemický repertoár otevírá brány obrovským terapeutickým možnostem, protože je to přirozená terapie bez jakýchkoliv rizik, přírodní v plném rozsahu tohoto slova. V centru jejich pozornosti bylo dvanáct v krvi a tkáních obsažených minerálních solí. Dnes se ukazuje, že podobným principem podle pravidla patofyziologické podobnosti lze předepisovat i jiné minerální látky v podobě homeopatických léků (Zinek, Mangan, Selen, Kalium arsenicosum a další). V těchto skriptech se omezím jen na dvanáct tradičních tkáňových solí.

Schüssler je pojmenoval jako funkční tkáňové působky. Ve světě se užívají i další názvy – buněčné soli, soli života, biochemické soli, tkáňové soli, Schüsslerovy soli.

Informace o nich najdeme ve všech materiích medikách. V těchto skriptech uvádím tři zdroje:

- Schüsslera – zakladatele metody
- Boerickeho – zdroj, kde vždy hledám detaily a souvislosti
- Démarqua, Jouannyho – vědce a lékaře s moderním kritickým myšlením, kteří celý život zasvětili ověřování zdrojů a spolehlivosti symptomů

Je potřeba se zabývat i ředěním a dávkováním. V tomto ohledu se uvedené zdroje liší. Proč tomu tak je? Je to nepřesnost, nedorozumění?

V principu se jedná vždy o nízká ředění – Schüssler uvádí D6 nebo D12, Démarque používá CH 5–9, Boericke je ještě „nepřesnější“, doporučuje 3.–12. potenci a neuvádí, zda D nebo CH. Vysvětlení opět najdeme ve fyziologii.

Takto nařazený a dynamizovaný biochemický přípravek (těsně pod hranicí Avogadrova čísla), obsahuje jen něco málo molekul výchozí látky **v podobě iontů**. Látka v iontové podobě je lépe disponibilní pro buněčné receptory.

Důležitým faktem je, že je to prostředek dynamizovaný, tedy homeopatický. Tím je dáno i jeho specifické působení.

Pro důkaz účinnosti infinitezimálních ředění si dovoluji na tomto místě ocitovat kapitolu z knihy **Rudolfa Hauschky** (1891–1969) **Člověk a substance**:

„VYSOKÁ ŘEDĚNÍ A JEJICH ÚČINNOST:

Rozpustíme-li ve vodě nějakou látku, například kuchyňskou sůl, pak tato látka nejprve co do své tělesné podoby úplně zmizí. Nemůžeme ji ani vidět, ani hmatem prostorově vymezit. Jediný smyslový orgán, který pak sůl ještě dokáže vnímat, je jazyk prostřednictvím chuti. Co se tedy vlastně s touto látkou stalo? Je tu ještě? A v jaké se nalézá formě? Říká se, že je ve vodném roztoku. Lze ji chutnat a lze ji dokázat chemickými činidly, například přidáním dusičnanu stříbrného vznikne hustá bílá sýrovitá sraženina chloridu stříbrného. To dokazuje, že v roztoku byl obsažen chlor z kuchyňské soli schopný reakce. Tedy takto vzniklý chlorid stříbrný je viditelným důkazem neviditelné kuchyňské soli.

V jaké formě je však kuchyňská sůl v roztoku? Jestliže budeme ve válci udržovat roztok kuchyňské soli oddělený pomocí preparovaného pergamenu od čisté vody, uvidíme, že za nějaký čas bude pergamen tlakem vyboulen na jednu stranu. Příčina tohoto jevu se nazývá osmotický tlak. Preparovaný pergamen je semipermeabilní membrána, jež propouští vodu, nikoli však látku. Pokusy ukázaly, že tento tlak je úměrný koncentraci rozpuštěné látky a že tato rozpuštěná látka se řídí zákony plynu.

Při pokračujícím zředování roztoku se tedy látka rozpíná jako plyn a nakonec je tak řídká, že mizí i pro chuť a chemické metody. Postupně selhávají i nejjemnější chemické reakce. Dokonce i tolik citlivá spektrální analýza dospívá nakonec k hranici svých možností.

Pokud se tento roztok dále zředuje, nelze ani teoreticky předpokládat jedinou molekulu látky. Nacházíme se v ředění za Avogadrovou konstantou. Proto pro dnešního školeného chemika nebo lékaře je těžké věřit účinnosti tak vysokých ředění.

Přesto však homeopatie již více než dvě stě let ukazuje, že taková i mnohem větší ředění mají terapeutické účinky. Prvním, kdo stupňovitá – infinitezimální – ředění zavedl do terapie, byl německý lékař Samuel Christian Hahnemann. Začal připravovat ředění specifickým způsobem, kterému říkáme potencování nebo dynamizace. Vezmeme například 1 gram síranu měďnatého a rozpustíme v 9 gramech vody a tento roztok nějaký čas rytmicky protřepáváme. Tak vznikne první potency.

Z takto získaného roztoku vezmeme 1 cm³ a ředíme vodou na 10 cm³. Opět rytmicky protřepáváme a získáme tak druhou potenci. Z té vezmeme opět 1 cm³, doplníme vodou na 10 cm³ a protřepeme stejným způsobem. Toto je třetí potency. Protože se v uvedeném případě jedná o rytmické zředování v poměru 1 : 10, hovoří se ve farmacii o decimálních potencích. Označují se písmenem D. V poslední době se

častěji používá ředění 1 : 100, a tak dostáváme centezimální potence označované písmenem C.

Pro názornost zůstaneme u decimálního ředění. Pro dnešní chemii je takzvaná třetí decimální potence jen vodným roztokem o koncentraci jedno promile. Kdyby se tedy rozpustil 1 gram síranu měďnatého v jednom litru vody, získal by se tentýž roztok jednodušším způsobem.

A přesto je skutečností, že potencovaný roztok síranu měďnatého D3 není totéž co jednoduchý roztok o koncentraci jedno promile. TO JE MOŽNÉ EXPERIMENTÁLNĚ DOKÁZAT!

Za tímto účelem se používají biologické testy, například klíčení rostlin v potencovaném a nepotencovaném roztoku (Kolisko). Rozměr listů a kořenů je v obou případech různý a navíc se při opakovaných pokusech ukazuje stále stejný poměr. Za potencí stojí totiž ještě další účinná síla, která je probouzena rytmem! Při potencování substance mizí, nejprve tělesně, pak chemicky a spektrochemicky, zato se však stále více objevuje biologická účinnost.

Opustíme-li dnešní ortodoxní pojem substance, pojem, který je spojen s představou věčné hmoty, a připustíme-li naopak nový pojem, jak jsem se jej pokusil nastínit, pak můžeme podstatu vysokých ředění snadno pochopit. Hmota z tohoto pohledu je fixovaný stupeň existence makroskopických procesů. Co na Zemi nazýváme hmotou, je kosmický proces ve ztuhlé fixované formě. Pozemská látkovost a kosmická podstata jsou dva póly, mezi nimiž se v nekonečných stupních rozprostírá přírodní bytí.

V pochodu potencování nalézáme geniální napodobení tohoto přirozeného procesu. Není to nic jiného než převádění jevu nějaké látky do její podstaty. V rytmickém zředování se látka rozplývá, ztrácí svou tělesnou podobu, přechází z pevného do tekutého stavu, resp. do stavu podobného plynu, a dospívá nakonec do ještě vyšších stupňů existence, které již nejsou hmotné. Homeopatie léčí nikoli